

I Premio Galego de Educación para o Desenvolvemento e Cidadanía Global

Ana Lampón Gude

Coordinadora Galega de ONGD e Solidariedade Internacional de Galicia
educacion@solidaridadgalicia.org

María José Caride Delgado

Coordinadora Galega de ONGD e Solidariedade Internacional de Galicia
sensibilizacion@solidaridadgalicia.org

Verónica Iglesias Fustes

CEIP Ponte dos Brozos- CCEU
veronicaiglesias@edu.xunta.gal

Verónica Dopico Cancela

CPI Plurilingüe Virxe da Cela
veronicadopico@edu.xunta.gal

María del Camino Pereiro González

CPI Plurilingüe Virxe da Cela
camino.pereiro@gmail.com

Yolanda Castro López

CPI Plurilingüe Virxe da Cela
yolick2000@gmail.com

Xa o número 58 da Revista Galega de Educación, monográfico sobre Cooperación e desenvolvemento^[1], abordou a Educación para o Desenvolvemento e a Cidadanía Global (en diante EDCG) establecendo a importancia de animar o profesorado e demais axentes sociais na práctica da mesma.

Dende aquel 2014, foron moitas as accións que contribuíron a este obxectivo, pois contamos cunha Estratexia Galega de Educación para o Desenvolvemento e Cidadanía Global, dous proxectos de EDCG na plataforma de innovación educativa Plan Proxecta^[2], diversos cursos de formación permanente do profesorado e múltiples entidades que levan as súas propostas ás aulas da man dun profesorado militante e comprometido. Ademais, realizáronse múltiples investigacións sobre a materia, financiadas fundamentalmente por Cooperación Galega e desenvolvidas en colaboración entre entidades do terceiro sector e as universidades galegas, como é o caso da UDC ou a USC.

No marco dunha das investigacións, desenvolvida por Solidariedade Internacional de Galicia e o Grupo de Investigación ECIGAL, unha das necesidades detectadas foi a demanda por parte do profesorado de que o seu traballo neste eido fose recoñecido, polo que investigacións posteriores enfocáronse en dar resposta a esta inquedanza. Para iso, desenvolveuse un proceso de consulta participativo e multidisciplinar que deu lugar á creación do *Premio Galego de Educación para o Desenvolvemento e Cidadanía Global*, atendendo a dúas finalidades: recoñecer o esforzo realizado polo profesorado para poñer en práctica a EDCG nas aulas, e promover a integración da EDCG na educación regrada

A partir de aí, este Premio é cedido á Coordinadora Galega de ONGD, que o asume como entidade aglutinadora das organizacións galegas de cooperación, procedendo á súa 1ª convocatoria o pasado 2020 e á cal se presentaron 19 experiencias^[3], 7 na Categoría A. Educación Infantil e Primaria e 12 na Catego-

[1] <http://ir.gl/1e866a>

[2] <http://ir.gl/dfd63>

[3] <http://ir.gl/2f1a0b>

Entrega do premio no CEIP Ponte dos Brozos

ría B. ESO, Bacharelato, FP, Ensinanzas de Réxime Especial e Artísticas, resultando gañadoras as seguintes:

CATEGORÍA A: APRENDENDO A CONVIVIR DO CEIP PONTE DOS BROZOS

O contexto da experiencia encádrase neste centro de Arteixo, que conta cunha matrícula de máis de mil alumnos/as e un claustro de 85 docentes, que dende 2014 forma parte da Rede de Escolas Asociadas da Unesco, polo que o modelo educativo ten a educación para a cidadanía global como eixe principal.

O obxectivo da experiencia foi fomentar no alumnado do 2º ciclo de Educación Infantil e Primaria o espírito crítico e unha actitude proactiva para acadar un mundo máis xusto, inclusivo e tolerante.

O conxunto de accións que configuran o proxecto poden visualizarse no blog <http://convivenciapdb.blogspot.com/> e abranguen:

– Accións polo clima: o noso proxecto insignia é “Desplastificate”, proxecto xurdido da RedPEA que pretende a redución de plásticos dun só uso e a súa correcta reciclaxe e reutilización.

Sumámonos ao colectivo “Teachers for Future” e ao programa “Recreos Residuos Cero”. Ademais, a nosa inquedanza polo coidado do medio ambiente levounos a participar en proxectos como “Mobilízate polo selva” (do Instituto Jane Goodall), Terracycle (reciclaxe de instrumentos de escritura) ou Pilabot (reciclaxe de pilas).

– Accións solidarias: participando nos últimos cursos na iniciativa “Marcapáxinas solidarios” organizado por Save the Children e colaborando co Proxecto Sementes do Amanha (recollendo paraugas e botas de auga para Mozambique).

– Accións pola igualdade de xénero. Sobresaen neste bloque dous proxectos que foron premiados e que ían dirixidos a romper estereotipos sexis-

tas en diferentes contextos. O primeiro é o proxecto galaradoado co 2º premio no “Certame pola igualdade Carmen López-Cortón” da CCEU, titulado “Creando igualdade”. Supuxo unha análise e detección de estereotipos sexistas nos contos, nas películas infantís e na publicidade. Por outra banda obtivemos o 3º premio no concurso “Wisibilízalas”, organizado pola Universidade Pompeu Fabra, co traballo “Mulleres da Ponte”, proxecto que nos permitiu achegar ao alumnado distintas mulleres da nosa contorna dedicadas a profesións STEM.

– Accións pola Paz. Destacamos en primeiro lugar o Equipo de Mediación formado por alumnado de 5º e 6º de EP e as actividades que nos unen a outras realidades coma “Compartindo o noso tempo” (encontros cos usuarios da residencia da terceira idade do Concello) ou “Emocións Voadoras” (envío de cartas a nenos/as enfermos/as de cancro). Colaboracións co Concello para organizar a “Semana Intercultural” e con Amnistía

Entrega do premio no CPIP Virxe da Cela

Internacional (participando en actividades como “Símbolos de Paz” ou “Regala as túas palabras”).

Destacar que todas as actividades que se propoñen pasan pola CCP, onde recolleemos novas opinións e matizamos algúns aspectos, principalmente organizativos, xa que as características do noso centro (gran número de alumnado e distribución en tres edificios distintos) fan que algunhas actividades, que a priori parecen sinxelas, impliquen unha gran mobilización de profesorado, de espazos e de tempos.

A metodoloxía da experiencia combina diferentes estratexias e formas de execución, sempre flexibles para que cada aula poida adaptalas ás súas necesidades e encaixalas na programación.

Por outra banda, a autoavaliación é clave para ir mellorando as propostas e adaptándoas ás necesidades da comunidade educativa e ás dinámicas do centro. Para iso facemos postas en común nas que analizamos a organización e

a participación dos distintos axentes para perfeccionar propostas futuras. Ao final de curso a coordinadora do Equipo de Convivencia redacta unha memoria coas posibles propostas de mellora que é revisada e aprobada primeiro polo Equipo de Convivencia e despois polo Equipo Directivo. Posteriormente pasa a ser informada ao Claustro e ao Consello Escolar.

CATEGORÍA B: MONFEROSOLIDARIO, ABRINDO A ESCOLA CARA Á TRANSFORMACIÓN SOCIAL DESDE A EPDCG DO CPI PLURILINGÜE VIRXE DA CELA

O proxecto xurdiu no curso 2008-2009 como unha necesidade, tomando como punto de partida o noso emprazamento na zona rural, os departamentos de Relixión e de Valores Éticos unimos esforzos para activar e dinamizar a contorna, ofrecendo na propia escola un escenario para a cohesión entre a mocidade e un espazo para o exercicio da participación, a democracia e a cidadanía. Pasou máis dunha

década e ser galardoados con este premio supón unha reafirmación na nosa idea inicial: é posible abrir a escola cara á transformación social.

Neste tempo o proxecto medrou e fortaleceuse, abarcando todos os niveis educativos (EI, EP e ESO) e constituíndo un auténtico sinal de identidade do noso Proxecto Educativo de Centro, evolucionando e adaptándonos aos cambios sociais, especialmente notables neste último ano.

Todo isto foi posible grazas ás sinerxías creadas dentro e fóra do centro e ao espírito de colaboración no que se basea o proxecto. Dentro das do propio centro destacamos as establecidas entre Monferosolidario, o Equipo de Dinamización da Lingua Galega, a Biblioteca, o Departamento de Orientación e a colaboración da ANPA. A nivel externo, institucións públicas e privadas enchen de vida o centro: servizos sociais dos concellos, ONGD, etc.

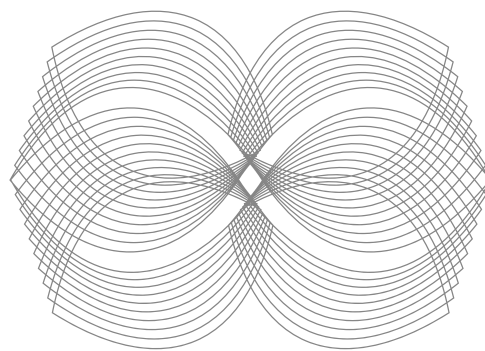
É un laboratorio de alquimia onde se mesturan diferen-

tes elementos para acadar a transformación social, baseándonos no trinomio sensibilización-acción-reflexión. Non existe un produto final en si, senón máis ben unha filosofía de traballo que entrelaza pensamento e aprendizaxe nunha viaxe colectiva nos valores dun desenvolvemento global xusto e sustentable, quedando as numerosas e diversas accións e actividades recollidas no noso caderno de bitácora, o blog <https://cpivirxedacelaso-lidario.blogspot.com/>.

O sistema de traballo é multidimensional e interdisciplinar, aberto, flexible, innovador, capaz de asumir novas realidades, empregando diferentes estratexias para garantir oportunidades de desenvolvemento e aprendizaxe a todo o noso alumnado: metodoloxía activa, participativa, experimental, significativa, funcional e lúdica, acorde cos intereses do alumnado; apostando pola aprendizaxe-servizo baseada en proxectos multinivel; potenciando a autonomía do alumnado e o liderado xuvenil; dándolle vida ao currículo para que sexa inclusivo

e compensador. Os contidos transversais cobran valor e entrelázanse na xeneralidade das materias para garantir unha formación integral.

Hoxe atopámonos aquí grazas ao esforzo colectivo dunha comunidade educativa que cre nun mundo mellor, capaz de crear unha sociedade máis xusta e asentada nun desenvolvemento sustentable. Falamos do compromiso dunha escola rural diferenciada na súa realidade, nos seus espazos, nos seus tempos e nos seus recursos. O día a día proporciona novos retos aos que enfrontarnos e aos que debemos ser quen de atender. De aquí nace a nosa maior conquista: continuamos coa mesma motivación do primeiro día cando sentamos a reflexionar sobre a escola que necesitabamos e queriamos. ■

I PREMIO GALEGO DE EDUCACIÓN

Para o Desenvolvemento e Cidadanía Global

Imagotipo do Premio Galego de Educación para o Desenvolvemento e Cidadanía Global.

PUBLICIDADE

SOMOSXOGO.GAL

2ª edición

CONCURSO "XOGA EN GALEGO": certame de creación de xogos de mesa en galego para público infantil e familiar.

QUEN PODE PARTICIPAR?: calquera persoa ou colectivo. Establécense dúas categorías:

1. Individual ou grupo informal. | 2. Grupo formal (escolas, asociacións...).

ATA CANDO?: ata as 23h59 do 20 de maio.

COMO?: enviando os arquivos do xogo e as regras, a memoria explicativa, as autorizacións pertinentes, 2 fotos do xogo ao correo info@xandobela.info.

COMO TEÑEN QUE SER OS XOGOS?: a temática é libre, para todas idades, orixinais e nun formato que permita ser impreso de xeito doméstico.

HAI PREMIO?: si. Un premio por cada categoría.

1. Individual ou grupo informal: premio de 100 € para adquirir xogos.
2. Grupo formal: premio de 100 € + sesión de "Eira xandobeleira".

Todos os xogos que concorran ao concurso publicaranse na web do proxecto para o libre uso e goce. Así, dispórase dun repositorio de xogos descargables e imprimibles en galego para seren xogados por calquera persoa.

CONSULTA AS BASES NA WEB!

